1893 — 1973
80
років
Служби Народові

СВОБОДА ŠVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. No. 117. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТИ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 23-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1973 Ч. 117. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ДЛЯ ВОТЕРГЕЙТСЬКОЇ СПРАВИ плянує скликати федеральну лаву присяжних, яка розглянула б твердження різних осіб, що комітет для перевибору президента Ніксона вдавався до шантажу та інших нелеґальних методів у збиранні фондів. Речник спеціяльного прокуратора Арчиболда Кокса сказав, що до їх канцелярії наплило багато скарг, що названий комітет виговорив був листу осіб і корпорацій, які мали „проблеми з урядом", наприклад податкові проблеми, та що цей комітет вимагав від цих осіб і корпорацій пожертви на передвиборчу кампанію, обіцяючи в заміну полагодження справ.

АМЕРИКАНСЬКОГО МОРЯКА ЗАСУДЖЕНО НА УВ'ЯЗНЕННЯ та деґрадовано в ранзі за участь у страйку, тоді, як їх корабель у березні ц. р. виконував службу на водах Північного В'єтнаму. Моряк Тревис Виттон, крім 45-денного ув'язнення та деґрадації в ранзі, мусить також заплатити грошову кару. Вже перед засудженням Виттона 11 інших моряків були засуджені в цій справі, а один ще чекає суду. Страйкуючі моряки передали були своєму капітанові петицію із рядом скарг на нього і на командний склад військового корабля „Огден" і домагалися, щоб капітан зустрівся з цілою групою для обговорення скарг. Капітан погодився був на зустріч, але з кожним моряком окремо. Тоді моряки пішли на страйк.

ДЖОН Б. КОННЕЛЛІ, СПЕЦІЯЛЬНИЙ НЕПЛАТНИЙ ДОРАДНИК ПРЕЗИДЕНТА, скликав пресову конференцію в Білому Домі, на якій заявив, що між ним та президентом Ніксоном немає жадного непорозуміння, як це твердили деякі політичні коментатори. Коннеллі сказав, що трактування його Президентом й іншими дорадниками було завжди коректне. Але чим більше Коннеллі запевняв кореспондентів, що все є в порядку, тим більше виглядало, що він підтверджував чутки про непорозуміння між ним та Президентом. Між іншим, Коннеллі потвердив, що він плянує залишити пост дорадника та вернутися до приватної адвокатської практики. Коннеллі, колишній демократичний губернатор Тексасу, цього року перейшов до Републіканської партії. Його вважають, як одного з можливих републіканських кандидатів на пост президента в 1976-му році.

ДВА ЧЛЕНИ ЗАЛОГИ ДОСЛІДНОГО ПІДВОДНОГО ЧОВНА „ДЖОНСОН - СІ - ЛИНК", який протягом 31 години був застряг у корпусі затопленого корабля, загинули від надміру двоокису вуглецю, а не від дуже низької температури, як це припускали. Автопсія, переведена на двох науковцях, що загинули в кабіні підводного човна, доказала, що вони задушилися довго перед тим, як „Джонсон - Сі - Линк" витягнений з дна моря в понеділок, 18-го червня ц. р.

СЕНАТСЬКА ПІДКОМІСІЯ ПРАЦІ ПРОГОЛОСУВАЛА підвищити мінімальну платню до 2.20 доляра на годину, замість теперішних 1.60. Ця підвишка мала б охопити близько 51 мільйонів американських робітників. Для більшости з них, ця мінімальна платня мала б ввійти в силу вже від початку липня 1974-го року, але деякі робітники дістали б повних 2.20 на годину аж за три роки. Цей законопроєкт мусить ще пройти через цілий Сенат і вимагає підпису Президента. Палата Репрезентантів вже дала свою згоду на цю підвишку 6-го червня ц. р.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ДЛЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ одноголосно дала свою згоду, щоб Джеймс Р. Шлезінджер був затверджений на пості секретаря оборони. Голова комісії сен. Стюарт Саймінґтон сказав, що він не передбачує жадної опозиції проти затвердження і в цілому Сенаті.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ покликав кол. італійського прем'єра Маріяно Румора, який займав посаду міністра внутрішніх справ в уряді Андреотті, що якраз недавно подався до димісії, очолити новий італійський уряд. Своє погодження М. Румор узалежнив від того, чи йому пощастить створити працездатну коаліцію християнських демократів із соціялістами.

ПАПА ПАВЛО VI ВІДЗНАЧАВ 10-річчя з дня його вибору головою Католицької Церкви 21 червня. Формальне відзначування цієї річниці відбудеться щойно 30 червня, тобто в 10-ту річницю його коронування на папському престолі.

В Чикаґо відзначено 20-річчя рукоположення о. Маріяна Бутринського

Чикаґо (М.Д.) — Напередодні та першого дня Празника П'ятьдесятниці (Зелених Свят) у парафії свв. Володимира й Ольги в Чикаґо, відбулися врочистості відзначення 20-річчя священичого служіння пароха, о. Маріяна Бутринського. По закінченні богословських студій у Монтреальському університеті, о. Ювілят 14-го червня 1953 р. був рукоположений у священики Преосвященним Ісидором Борецьким. Після успішного 17-літнього душпастирства, будучи вже головою Ради Пресвітерів Торонтської Єпархії, в 1970 р. за благословенням Блаженнішого Первоієрарха Йосифа, о. Маріян Бутринський був відпущений Кир Ісидором і прийнятий Кир Ярославом до Єпархії св. о. Миколая, до парафії свв. Володимира й Ольги в Чикаґо. За два-і-пів року парафія під його проводом розвинула всесторонню діяльність, а її завершенням є побудова власного Божого храму, посвячення якого Блаженнішим Патріярхом Йосифом, відбулося 20-го травня ц.р.

о. Маріян Бутринський

Отець М. Бутринський приймав активну участь у другій тріюмфальній поїздці Голови нашої Церкви, починаючи від його приїзду на Міжнародний Евхаристійний Конґрес в Австралії, через Канаду аж до від'їзду Блаженнішого з Ню Йорку. Під час неприсутности о. Маріяна, парафіяльні отці, парафіяльна рада та всі парафіяльні організації приготовили відзначення 20-річчя його рукоположення, що відбулося в суботу, 16-го і в неділю 17-го червня ц.р. врочисто, з виявами сердечної любови, пошани і вдячности за його авторитетний провід великої парафіяльної громади.

Ювілейні святкування почалися в суботу, о 7-ій год.

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗСА і СССР погодилися приспішити переговори про обмеження атомового озброєння

Вашингтон. — Четвертий день вершинних нарад між президентом Ніксоном та Л. Брежнєвим приніс два засадничі договори між ЗСА та СССР, на яких у першій мірі залежало президентові Р. Ніксонові. Ідеться про домовлення щодо приспішення переговорів в справі ефективного обмеження офензивного стратегічного озброєння обох натпотуг, а також про мирне застосування атомової енергії, що в обличчі кризи з пальним в ЗСА має дуже важливе значення. Обидві сторони погодилися, щоб переговори в справі обмеження атомового озброєння закінчити не пізніше 1974 року. Як відомо, в часі вершинної конференції в Москві 1972 р. ЗСА і СССР підписали тимчасовий договір щодо обмеження атомового озброєння і цей договір мав зобов'язувати до 1977 р. За новим домовленням, цей тимчасовий договір має бути вже наступного року заступлений постійним договором, який реґулюватиме питання атомового озброєння між ЗСА та СССР. Найновіше узгіднення має дуже загальниковий характер і є нічим іншим, як тільки низкою засад, якими обидві держави мають керуватися, щоб підготовити постійний договір. У цьому узгідненні стверджується, що підставою проєктованого договору має бути засада „однакових інтересів щодо безпеки" обох сторін і визнання того факту, що ні одна зі сторін не буде намагатися скористати із специфічної ситуації, щоб здобути для себе перевагу. Запроєктований договір має забезпечити обмеження в числі і характері атомової стратегічної зброї, а також форми та методи інспекцій та контролі. Одним з важливих пунктів нового договору має бути стисле зформування питання про те, які мають бути стосовані заходи, щоб із якихось причин не наступило перехилення балянсу сил в одну, чи другу сторону. Як відомо, на основі тимчасового договору відношення між ЗСА та СССР щодо числа міжконтинентальних ракет було встановлено на 2,359 до 1,710 у 1977 р., даючи перевагу для СССР, враховуючи той факт, що в диспозиції ЗСА були вже ракети з більшим числом атомових головок. Теперішнє домовлення створює нову ситуацію, бо на протязі наступного року СССР не буде спроможний побудувати такого числа ракет. Розв'язати це питання мусітиме комісія, яка вестиме переговори щодо нового договору. Згідно з інформацією Г. Кіссінджера, який докладніше знайомив конґресменів та сенаторів з текстом домовленням ще перед його підписанням, узгіднення між президентом Ніксоном та Л. Брежнєвим створює надійну підставу для успішного завершення переговорів про обмеження атомового озброєння.

Договір про мирне використання атомової енергії

На основі цього договору ЗСА та СССР погодилися співпрацювати на відтинку розбудови заводів для виробництва атомової енергії та дослідів у цій справі. Проблема співпраці на відтинку атомових дослідів стала актуальною ще в 1959 році після зустрічі президента Айзенгавера з Н. Хрущовим і була предметом постійної уваги в ЗСА та СССР. Новий договір значно поширює форми співпраці та ставить її на довготривалу базу. Ідеться в першу чергу про обмін інформаціями щодо нових відкрить і досягнень на відтинку перепроваджуваних дослідів щодо методів добування атомової енергії та використовування її у щоденному житті для мирних цілей.

Вершинні конференції кожного року

Вже раніше політичний дорадник Президента Генрі Кіссінджер висловлював думку про потребу частіших зустрічей „на вершинах". Як виявляється тепер, існує реальна можливість, що у майбутньому такі зустрічі відбуватимуться навіть кожного року. У всякому випадку, промовляючи на бенкеті в честь президента Ніксона, влаштованому совєтською амбасадою 21 червня, Брежнєв формально запросив президента Ніксона прибути до Москви на чергову конференцію в наступному році. Президент Ніксон прийняв це запрошення і погодився поїхати другий раз до СССР де, між іншим, мав би бути підписаний постійний договір про обмеження офензивної стратегічної зброї. Не виключене, що в дальшому такі часті вершинні конференції стануть нормальною практикою у взаєминах між державами.

Останній етап нарад на вершинах

По закінченні п'ятого дня нарад у Вашингтоні та підписання чергових договорів, а також зустрічі з американськими підприємцями, президент Р. Ніксон разом із совєтською делеґацією їдуть до Сан Клементе, де будуть продовжувати наради. У тому ж часі Брежнєв виступить на американській телевізійній сітці з промовою до американського народу. Від'їзд совєтської делеґації з ЗСА передбачений на 25 червня.

Найвищий Суд загострив закони щодо порнографії

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗСА оголосив ряд нових напрямних в справі порнографії, за якими стейти будуть мати право заборонити книжки, журнали, фільми, вистави та знімки, якщо вони є образливі за місцевими стандартами, навіть тоді, коли в інших місцевостях ці матеріяли не вважають за порнографію. Найвищий Суд був поділений у цій справі, бо 5 суддів голосувало „за", а 4 „проти". За гострішими правилами щодо порнографії були головний суддя Варрен Е. Берґер, суддя Байрон Р. Вайт і три судді, які були назначені до Найвищого Суду президентом Ніксоном: Гаррі А. Блекмун, Луіс Ф. Повелл мол., і Вілльям Г. Ренквист. Чотири судді, які голосували „проти", заявили, що нові напрямні обмежують свободу слова й преси і сказали, що постанова Суду спричинить непевність у людей, чи вони порушують закони, чи ні, бо, наприклад, фільм в одній місцевості може бути заборонений, а в сусідній — дозволений. Більшість членів Найвищого Суду постановила, що стейти можуть заборонити друкування, розпродаж, або висвітлення матеріялів на полові теми, коли вважають, що вони ображують почуття місцевого населення та не мають жадної літературної, артистичної, політичної та наукової вартости. Суд заявив, що стейти мусять брати під увагу погляди пересічних громадян, застосовуючи місцеві, а не якісь умовні крайові стандарти.

НІКСОН ВІТАВ БРЕЖНЄВА ЗГАДКОЮ ПРО УКРАЇНУ

Президент Ричард Ніксон, вітаючи совєтського верховоду Леоніда Брежнєва під час прийняття в Білому Домі у понеділок, 18-го червня, почав своє слово згадкою про Україну, кажучи:

„Пане генеральний секретарю! Члени совєтської делеґації! Шановні гості і приятелі! Мені сказали, що на Україні, де нас так гостинно приймали під час нашої поїздки до Києва минулого року та де наш сьогоднішній почесний гість провів свої молоді літа, існує прислів'я, яке каже: „Хвали день вечером". Я користуюся цією порадою для того, щоб висловити деякі думки в цей перший день вельми важливого тижня зустрічей, а також у першу річницю історичного, нового звороту у відношеннях між З'єднаними Стейтами і Совєтським Союзом . . ."

Текст тієї вступної згадки про Україну в привітальному слові президента Ніксона взято із совєтських газет, які широко інформують про відвідини Брежнєва у Вашинґтоні, про що буде мова в наступних повідомленнях „Свободи". В американських газетних повідомленнях були подані тільки частини промов президента Ніксона і Брежнєва, з пропущенням вступної згадки про Україну у виступі президента Ніксона.

ЗСА фінансуватимуть будову хемічного комбінату в СССР

Вашингтон. — Якщо конференція на вершинах закінчиться навіть частинно успішно, то це матиме чимале значення для розбудови американсько-совєтських торговельних взаємин. Треба мати на увазі, що обидві сторони від довшого часу незвичайно заінтересовані у торгівлі і цим можна пояснити факт значного зросту товарообороту між ЗСА і СССР. Тільки за останніх п'ять років американський експорт до СССР збільшився на 848%, тобто з 50 млн долярів в 1968 р. зріс до 550 млн. долярів при кінці 1972 р. Піднісся совєтський імпорт до ЗСА, але всього тільки на 72% — з 58 млн. в 1968 р. до близько 100 млн. на сучасному етапі. В оцінці торговельних експертів, не пізніше як у 1978 р. американсько - совєтський товарооборот переступить межу одного більйона долярів і власне оця можливість наче маґнет тягне американських підприємців до СССР. Для розвитку товарообороту існують незвичайно сприятливі умови. Коли в СССР є величезне запотребування на американські машини та обладнання для заводів, то Америка в той сам час потребує совєтського природного газу та совєтської нафти. Знаючи про це, совєтські чинники пропонують американцям нафту та нафтові продукти і природний газ та інші сирівці в заміну за довгоречинцеві кредити та за технологічний виряд. Досі між американськими підприємцями та СССР вже підписано деякі торговельні договори на більйони долярів. Компанія Оксидентал Петролеум підписала договір на час 20 років про продаж до СССР хемічних добрив на суму 8 більйонів долярів. Згідно з договором, компанія ця має збудувати у басейні Волги хемічний комбінат для виробництва добрив, а в 1978 році має започаткувати експорт суперфосфату з Флориди до СССР в заміну за совєтський аммоній та поташ. Ця сама компанія разом з нафтовою компанією Ель Пасо підписала „деклярацію наміру", стверджуючи свою готовість підписати формальний договір про імпорт до ЗСА природного газу з СССР упродовж наступних 25 років на суму 10 більйонів долярів. Достава совєтського газу, родовища якого треба щойно почати експлуатувати, мала б початися через шість років. За найновішими даними, Імпортовий Експортовий Банк З'єднаних Стейтів вже практично закінчує переговори про признання для СССР кредитів на суму 180 млн долярів, щоб в той спосіб допомогти Совєтському Союзові у побудові комбінату хемічних добрив, що у свою чергу має забезпечити торговельний оборот між ЗСА та СССР упродовж 20 років на суму понад 8 більйонів долярів.

Американські росіяни протестують проти Брежнєва в обороні „250 мільйонів росіян" в СССР

Ню Йорк. — На сторінках щоденника „Ню Йорк Таймс" з 22 червня появилося протестне оголошення „Асоціяції за свободу Росії" та цілого ряду американських російських національних організацій у зв'язку з приїздом до ЗСА Брежнєва. Оголошення адресоване до „американського народу" з закликом „долучитися до протесту проти приїзду Л. Брежнєва до З'єднаних Стейтів". В оголошенні російські організації протестують проти ставлення знаку рівняння між СССР та Росією, мовляв, „совєти не є представниками російського народу" і що „СССР це не є Росія, а окупація совєтської диктатури, яка не репрезентує російського народу". Далі, в цьому ж оголошенні написано, що совєтський режим в СССР винний „за смерть 80,000,000 росіян" і що „цей режим ані не репрезентує вільної волі, ні не має вільного погодження яких 250 мільйонів росіян". Коли ж йдеться про саму візиту Брежнєва, то в оцінці російських організацій, ця візита „скріпить комунізм у світі і нанесе шкоди справі свободи". Автори повідомлення заявляють, що „російський народ був першою жертвою" совєтської диктатури, яка заплянувала створення „совєтської людини", перепроваджує „духовний ґеноцид", намагаючися з допомогою наукових метод насильно перетворити всі етнічні групи в СССР у „ґомо совєтікус".

Становище Конґресу Російських Американців

У зв'язку з цим протестним оголошенням Асоціяції за свободу Росії" треба відзначити, що Конґрес Російських Американців прийняв постанову про те, щоб „здержатися від участи в акціях ‚Асоціяції за свободу Росії' ". Таку постанову винесено, бо „Конґрес вважає себе американською організацією", а не „організацією еміґрантського типу", а „багато, якщо не більшість американців вітає заходи президента Ніксона, спрямовані на поліпшення відносин з Совєтським Союзом".

ПЕРША ЗАЛОГА „СКАЙЛЕБ"-У ВИКОНАЛА СВОЮ МІСІЮ, ЩАСЛИВО ПОВЕРНУЛАСЯ НА ЗЕМЛЮ

Гюстон, Тексас. — У п'ятницю, 22-го червня, в 9:50 год. ранку, перша залога астронавтів із космічної лябораторії „Скайлеб" щасливо осіла на водах Тихого океану, 850 миль в південно-західньому напрямку від Сан Дієґо, Каліфорнія. Звідтіля їх підібрав американський авіяносець „Тікондероґа", який перевіз їх до Сан Дієґо.

Коли „Скайлеб" був запущений в космос 14 травня ц. р., то відразу виникли серйозні проблеми. З невідомих причин, алюмінійовий щит, який мав охороняти цю повітряну лябораторію від мікрометеорів та від соняшних променів, відірвався від поверхні і ушкодив „соняшні крила", які перетворюють соняшні промені в електрику. Внаслідок того виникла недостача електричної енерґії на „Скайлеб"-і та перегрівання нутра цієї космічної люборaторії. Через ці проблеми ціла місія „Скайлеб" була під великою загрозою. Але перша залога цієї лябораторії, яка була запущена в космос 25-го травня, розв'язала ці та інші проблеми і виконала ряд дуже важлвих дослідів. Наприклад, астронавти Чарлз Конрад мол., Джозеф П. Кервін і Пол Дж. Вейц накрили лябораторію спеціяльною „парасолею", чим до великої міри розв'язали проблему перегрівання. Вони також розкрили „соняшне крило", яке від запуску у космос „Скайлеб"-у було затиснене до поверхні лябораторії та не могло перетворювати соняшних променів на електрику. Розкриттям цього „крила" під час „проходу в космосі" астронавти розв'язали проблему з браком електрики. Астронавти також направили кілька батерій, які не функціонували нормально, та перевели ряд важливих експериментів. Під час свого побуту на „Скайлеб"-і, астронавти робили знімки поверхні Землі, з яких можна буде вивчати стан мінеральних покладів, лісів, занечищення повітря та води і т. п. Вони робили знімки поверхні Сонця та переводили різні медичні експерименти, щоб встановити вплив безваговости на людський організм. Завдяки першій залозі „Скайлеб"-у дві наступні залоги, які мають пробути в космосі по 56 днів зможуть виконати свої місії.

Також жиди мають проблеми з мішаними шлюбами

Атлянта. — На спеціяльній сесії Центральної Конференції Американських Раввинів, що якраз тут відбувається, була широко продискутована справа жидівських мішаних шлюбів. У зв'язку зі збільшуванням серед жидів мішаних шлюбів, виринула проблема санкціонування цих шлюбів з боку раввинів у формі традиційної шлюбної церемонії. Частина раввинів, що належить до проґресивної групи реформованого юдаїзму, підтримувала думку, щоб дозволяти на благословення мішаних шлюбів раввинами. Все таки, після дискусії, більшістю 321 голосів проти 196 прийнято резолюцію, якою висловлено опозицію проти формального санкціонування мішаних шлюбів раввинами. Противники цієї резолюції заявляли, що „ми живемо в добі чинів. Ми не можемо примусити жидів одружуватися з особами жидівської національности, як не можемо приневолити жидів бути жидами". Речник раввинів, які й в опозиції до мішаних подруж, раввин Ролянд Ґіттелсон заявив, що „не тільки зросла загроза для збереження жидівства у зв'язку з мішаними шлюбами, али ми вважаємо, що заіснує ще більша загроза для єдности нашої центральної конференції і світового союзу проґресивного юдаїзму сьогодні, коли ми не займемо сильнішого становища поруч з відважною і енерґійною акцією". Центральна Конференція Американських Раввинів репрезентує понад один мільйон вірних, які числяться визнавцями т. зв. реформованого юдаїзму. Досі ця вітка юдаїзму була відносно ліберальною у релігійних питаннях, в тому також і в питанні мішаних шлюбів, дозволяючи раввинам санкціонувати мішані шлюби, хоч формально також визнає засаду, що „мішані шлюби противляться жидівській традиції і їх треба відраджувати". Становище ортодоксальних та консервативних жидів в цьому питанні завжди було неґативне.

Угорським вченим закидають „ідеологічні прогріхи"

Будапешт. — Орган ЦК Угорської Соціялістичної Робітничої Партії „Патролес" опублікував рішення секретаріяту ЦК УСРП з приводу „ідеологічних і політичних помилок, допущених у роботах соціолога А. Хеґедюша, філософів Я. Кіша і М. Вайди". Як виходить з повідомлення, справу „помилок" згаданих вчених розглядав ЦК УСРП та Угорська Академія Наук. У писаннях критикованих авторів нібито відкрито змішання „правих ревізіоністських поглядів з так званих „неолівими" поглядами, взятими з антимарксистської літератури", а також неґативне ставлення до марксизму-ленінізму та до політики УСРП. З уваги на це, що, як інформує ТАСС з 9-го червня, помилки були особливо важкі і на небажання їх виправити . . . секретаріят ЦК УСРП виключив з рядів партії А. Хеґедюша, Я. Кіша і М. Вайду.

Українка виграла на льотерії $50,000, благословить Америку і Трумана

Боффало. — Місцевий „Ївнінґ Ньюз" з 11-го червня ц. р. подав вістку, що українка Анна Гладун виграла на стейтовій льотерії 50.-000.00 долярів і перше, що заявила кореспондентові газети, було: „Боже, благослови Америку — це був президент Труман, що нас сюди спровадив". В повідомленні дальше сказано, що п-і із своїм чоловіком Степаном приїхали до Америки з України 23 роки тому, що вони тоді були „бідні, як церковні миші", опісля купили собі малу хатину, яка вимагає багато направок, та що тепер їхні фінансові проблеми розв'язані — виграні тисячі плянують вложити до банку і дальше купувати льотерійні білети.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

По тому боці барикади

У той час, коли інформації про советського верховоду Брежнєва заповнюють сторінки американської преси, а його образ не сходить з телевізійних екранів, коли стільки говориться про „поширення та поглиблення" американсько - советської співпраці і коли вже готові грандіозні пляни торговельного обміну між ЗСА та СССР, кошти яких ідуть у більйони долярів, звичайна людина в СССР заінтересована, як інформує один із західніх кореспондентів в Москві, тим, де вона „могла б купити ґудзики чи краватку".

Советська преса, радіо і телевізія присвячують дуже багато уваги вершинній конференції у Вашингтоні. Кожного дня советські громадяни мають змогу спостерігати на телевізії сцени з вершинної конференції і подивляти „вождя", який так впевнено почуває себе в „капіталістичному оточенні". Але ні статті в газетах, ані телевізійні передачі з Вашингтону, що їх в СССР можна годинами оглядати, не захоплюють советського читача чи глядача, який надто добре знайомий з системою, в якій живе, щоб серйозно трактувати заяви речників свого режиму.

Про фактичну атмосферу в СССР якраз у час, коли в Вашингтоні відбувається вершинна конференція, говорить знаменний факт, про який подав інформацію західній кореспондент в Москві. „Я сподіваюсь, що Брежнєв не дозволить собі, щоб у розмовах з Ніксоном йому вирвалася якась протисовєтська заввага", заявив один дисидент з приводу телевізійної передачі з Вашингтону, нав'язуючи цим до найновішого советського закону, на основі якого уважається за кримінальний злочин зустріч з чужинцем і передання інформації про ситуацію в СССР.

Така є дійсність в СССР, на яку, як відзначає навіть сама американська преса, примикає очі Америка, яка, не помічає іронії у тому факті, що навіть пересилання „Голосу Америки" про перебування Брежнєва в ЗСА продовжують заглушувати. Ще кращу вимову має той факт, що „Голос Америки" не міг познайомити советських слухачів з договором про... культурний обмін між СССР та ЗСА.

Залишається відкритим питанням: навіщо взагалі було такий договір підписувати?

У крутежі подій

Зближаємося до закінчення першої половини цього року, і навряд чи в історії нашого поселення можна знайти багато таких відносно коротких проміжків мирного часу, в яких трапилося б стільки всіляких подій, як світлих, так і темних для нашої громади.

Минулий рік ми закінчили і цей рік почали одним з найбільших наших подвигів, як громада протягом приблизно двох місяців склала півмільйона долярів на розвиток українських студій в Гарварді. Протягом того часу громада, можна сказати, жила „рахунком вниз" складаних пожертв, вважаючи їх цілком правильно за свою найбільш реальну відповідь на тривожні вісті з України про нові переслідування і нові суди та засуди українських інтелектуалістів за те тільки, що — як це два дні тому ствердив у редакційній статті „Вашинґтон Повст" — поважились „сказати чесне слово"..

За своєрідною „гарвардською лявіною" прийшли пригадки світлих роковин 100-ліття Наукового Товариства ім. Шевченка та трагічного 40-річчя голодової облоги України.

У тому ж часі, вже в лютому наспіли зворушливі вісті про виїзд Первоієрарха Української Католицької Церкви Блаженнішого Иосифа Сліпого на Євхаристійний Конґрес в Австралії й опісля його другі з черги і справді тріюмфальні відвідини українських громад в Новому Світі, що до глибини сколихнули буденне плесо нашого життя і дали доказ багатьох наших вартостей і нових можливостей.

Тепер прийшла і ще продовжується справа відвідин советського верховоди Брежнєва в Америці та зв'язана з цим акція нашої громади.

Справжній крутіж подій, в якому могли б легко розгубитись чи призабутись власне ті щоденні справи та проблеми, що становлять зміст нашого суспільного життя і що є його основою. До цих справ належать наші церкви і школи, наші установи і наш загальний стан посідання, виховання нашої молоді й опіка старшими громадянами, наше постійне себевиявлення в усіх ділянках життя. Великі події приходять і минаються, справляючи більший чи менший вплив на дальший розвиток, але ми завжди будемо краще приготовані на кожночасні нові виклики дня, якщо солідно й свідомо виконуватимемо наші щоденні завдання і обов'язки.

Любов Коленська

„ДОРОГА ВЕДЕ В КАРПАТИ"...

Читаю в советському журналі „Україна" статтю Івана Ветрова, інструктора альпінізму, під наведеним вище заголовком. Який же він хвилюючий і рідний! На світлині — височенні смереки, а гірською доріжкою під гору йде велика група дівчат і хлопців. Швидко перебігаю рядки, щоб прочитати про ті місцевості, якими й ми колись мандрували, вдихаючи запах ялівця, шукаючи суниць, вдивляючись у верхів'я, в сльоту закурені сивавими, кучерявими мряками, а в соняшні дні купані у синяві неба...

Відгортаю спогади і знову пробігаю рядки статті. Спочатку, як звичайно в советському журналі, „славослів'я" різних туристичних удосконалень і досягнень. Автор пише, що нині повсякденне явище в Карпатах — довгі вервечки людей з наплечниками, альпійськими палицями і ґітарами. При тому згадує, що колись вела сюди зі Станиславова до Ясеню і через полонину в Драгобрат поганенька дорога, вся у вибоїнах, подекуди завалена камінням. Єдиним транспортом тоді була парокінна бричка, яку наймали в навколишніх селах. Сьогодні — гладеньким, мов дзеркало, шосе мчать на перевал автобуси, авта й мотоцикли. Роїться людьми, на гірських стежках, дзвенять молоді голоси, лунають пісні.

В останніх роках, пише автор, відкрито нові маршрути, побудовано туристичні готелі: біля гори Козьмеськи — „Говерлю", на Яблуницькому перевалі — „Беркут", а в Делятині біля Пруту — „Гуцульщину". В готелі „Гуцульщина" багато кімнат, танцювальна заля, пошта, ресторан, бар, прикрашений гуцульськими майстрами. Одним словом люксус, достаток і вигода, але... туристи, вертаючись втомлені з прогулянок, завважують в цьому готелі „деякі недоладки"...

Бо не завжди в Карпатах соняшна погода, бувають дощі і навіть влітку інколи дошкуляє холод. По дорозі перемокне нещасний турист, мріє про теплий затишок, гарячий душ, приходить, а тут навіть промоклих його речей нема де просушити. В місяці лютому авторові статті довелося йти по Чорногорському масиву. Падав сніг всуміш з дощем, дув вітер рвучкий та сильний. Прийшовши на туристичну базу, він поспитав, де б йому обсушитись. Інструктор лише здвигнув плечима співчутливо: того дня палено сирими дровами, і кальорифери ледь гріли...

Тепер в Україні туристика незвичайно популярна. За офіційною статистикою з попереднього року, понад двадцять мільйонів людей користувалися п о с лугами туристично - мандрівних організацій. З мільйона туристів 30 тисяч приїхало за так званими „путівками". Їх називають пляновими туристами, зустрічають китицями квітів і музикою. 60-70 тисяч приміщувались у „шатрових містечках", а решта 900 тисяч всяким способом давали собі раду. Ці туристи, не сподіваючись одержати „путівку", вибираються мандрувати поодинці або невеликими групами від двох до п'яти осіб. Їх називають „дикими". Такі групи мають цілковиту свободу руху і найчастіше трапляються в долині Чорної Тиси, по берегах Черемошу, на схилах Говерлі, Петроса. Вони вистоюють в довжелезних чергах, щоб пообідати або дістати місце на нічліг.

В туристичних місцевостях немає хоча б невеликих крамниць, де турист міг би закупити найбільш необхідні речі. Тому з дому він мусить забирати все, починаючи від спальних мішків до географічної карти. Теоретично туристові прислуговує все безплатно — вступ у клюб, на спортовий майданчик, до бібліотеки. Практично, хоча навіть „Гуцульщина" не має ні клюбу, ні читальняної залі, а бібліотека міститься у невеличкій кімнатці і звичайно замкнена. Це ж саме й в готелі „Прикарпаття": книжки та журнали лежать „на схові" у кімнаті інструктора. Туди, пише автор статті, зайшли туристи за газетами, їм сказали, що вони в туристичному кабінеті. Туристи знайшли там лише кілька чисел „П р а в д и" і „Советского Спорту"... ще з передвомісячною датою. А в вестибюлі два газетні автомати були „безробітні", бо в них щось попсувалося і ніхто не думав їх направити. І це в найкращому готелі. Що ж і казати про готель „Яблуницю" та інші туристичні прибіжища!

Виринає ще одна проблема, яка непокоїть автора статті. Туристи після оглядин історичних пам'яток чи сталяктитових печер ідуть до ресторану, щоб підкріпитися. Вибір страв тут дуже обмежений, зате всякого роду трунків донесхочу. За мовчазною згодою інструкторів, а то й за їхньою участю туристи п'ють і під час мандрівок, і на з б і р них пунктах. Повсюди валяються порожні пляшки, недокурки. Автор пише, що на його очах виносили з ресторану по три - чотири кошики пляшок. А хіба ж не відомо, що пляшка і мандрівка по небезпечних дебрях і проваллях ніяк не йдуть впарі...

Гостро стоїть також проблема устаткування туристичних готелів, одягу і туристичного виряду. „Виходить, — пише автор, — що працівники легкої промисловости і торговельних організацій слабо вивчають запотребування туристів".

Хіба не було б краще, — запитує він, — щоб людина, помандрувавши по рідній країні, серед чудової гірської природи — по своїх Карпатах і повернувшись з літньої відпустки, привезла із собою спогад про уважливих і гостинних людей, які вдосконалюють туристику, беруться до цього діла з охотою, а не байдуже, як до додаткового прикрого навантаження.

РОЗПОВІДЬ СТАРОЇ ІНДІЯНКИ

(Ст). — У часописі „Крісчен Саєнс" вміщено інтерв'ю з чистокровною індіянкою Елмірою МекКлюр, індіянське прізвище якої Скваакасквава.

— Пам'ятаю той час, — каже вона, — коли я вперше зустріла білу людину. Індіянське плем'я Потавапоміс у Кензасі мало резерват всього лише на шість квадратних миль, а наші сусіди були білі. Якщо батько мав щось зорати панові Овенові, то посилав одну із моїх сестер і мене до його фарми, щоб довідатись о котрій годині починати роботу. В домі пана Овена ми стояли й чекали, поки до нас не заговорять. Ми почували себе там ніяково, бо так нас виховали.

Багато років пізніше, коли мені було вісімнадцять і я переходила вишкіл у Даблю-Ей-Сі (Вуменс Арми Корпс) в Алабамі, я пізнала, що є білий і чорний світ, і я не надаюся ні до того, ні до другого. Перед тим я не бачила ніде, щоб були окремі ждальні й виходки для білих і чорних. Якось спитала одну пані, до котрого можу зайти. Вона вказала на призначений для білих. „Я не біла", — сказала я. „Але ти й не чорна", — відповіла пані.

Я чистокровна індіянка, Але коли я вирішила вийти заміж за білого — мій чоловік Карсі наполовину німець, а наполовину ірляндець — мати сказала мені, щоб я поважно роздумалася над цією справою. Подружжя поза моїм племенем не було строго заборонене, але в інтернаті, а пізніше на службі дуже на це уважали. Жадна з моїх товаришок не приятелювала з білими, так само й я.

Мій чоловік ніколи не відчував різниці між нами, але я довго відчувала. Коли ж сьогодні кажу „білий", то не думаю так про свого чоловіка. Під „білими" я розумію панівну верству, яка каже індіянам, що вони мають робити. Часом мені здається, що мій чоловік більше індіянин, ніж не один індіян. Але є також чимало індіян, що є більше „білими", як індіянами. Ми звемо їх „дядьками Томагавками".

Насправді, хто є сьогодні індіянин? Для кожного це щось інше. На мою думку, щоб бути індіянином, треба бути щирим, ділитися з іншими всім, що хто має. А проте, індіянам жилося б зовсім добре, якби вони перестали помагати всім своїм своякам. Чимало індіян вважають, що коли вони мають хату й досить харчів і їхні діти не терплять нужди, всі гроші, що їх вони заощаджують, повинні бути зужиті для того, щоб помагати іншим індіянам, які не мають так багато.

Бути індіянином, значить дбати про людей і землю. Для мене земля — це все. Земля це те, що Бог дав нам і про що ми повинні дбати. Насправді це земля дбає про нас. Що ми заподіяли землі, то дійсно страхітливе — знищили ліси, звірню й занечистили воду. Мене дуже мучить, коли бачу, як мої діти засмічують вулиці й парки. Мої діти тепер — міські діти. Їхнє життя не зв'язане з плем'ям. Але вони ростуть, ходять до школи в Горішньому Чикаґо з дітьми із різних резерватів.

Ми покинули Топеку, що близько резервату Потоватомі, чотирнадцять років тому, бо обоє втратили роботу. Мені дуже тяжко приходиться жити в великому домі. Мусите жити надто близько з сусідами. Я занадто люблю свободу. Маємо шість кімнат, це так наче власний дім. Коли ж навідуємося до резервату, мої діти не можуть налюбуватися моєю хатою.

Індіяни назагал миролюбні люди. В індіянській дільниці Чикаґо нема злочинів, лише часом індіянин попаде до арешту за пияцтво або за те, що потріпав свою жінку. Але ніяких крадежів із вломом або грабежів. У нашій хаті в резерваті не було замків.

Бідні білі мають такі ж клопоти, що й чорні, і такі самі, як індіяни, у великому місті. Бо всі ми живемо бідно, нас гнобить та сама біда. Великий чинш за хату, харчові продукти дорогі й нема грошей, щоб найняти адвоката й добитися справедливости.

Турбує мене темп американського життя. Люди не мають часу втішатися тим, що мають. Білі зовсім інакше розуміють щастя, ніж індіяни. Щастя для білих — це доми, авта й гроші або сила та вплив у політичному світі. Для мене це все не має значення. Людина повинна думати не лише про матеріяльні речі. Цим вона може заслужити собі любов і пошану інших людей.

Деякі індіяни, що живуть у резерватах, попросту не могли б жити у великому місті. Вони так прив'язані до землі, що волять жити в нужді, ніж переходити до міста.

Моя бабуся говорила, що потаватоми були миролюбним плем'ям. Ми старалися жити у згоді з усіми. Були ми прості собі люди, мисливці і хлібороби. Наша стара, дерев'яна хата, в якій ми жили, була „новомодна" як на відносини в резерваті, хоч там не було купальні, водопроводу, електрики. Мали ми дві кімнати на поверсі, а шість на партері. Взимі замикали другий поверх і хату огрівали дровами. Неподалік була криниця з помпою, звідки ми привозили щодня свіжу воду. Було нас восьмеро дітей. Я була наче хлопець, виганяла худобу на пащу та приганяла додому, помагала батькові розпрягати і напувати коні. Було досить роботи й у кухні та в городі.

Зими у нас завжди були теплі. Взимі ніколи не було у нас забагато грошей. Щонайбільше можна було дістати роботу на будові, та й то сезонову. М'ясо, яке ми мали зимою, це були вивірки й зайці, якщо вдалося вполювати. Жінки влітку ходили збирати волоські й ліскові горіхи, а також суниці й аґрус.

Тепер наш дім розібрали. Але ми все ще маємо два акри „каміння", які я дістану в спадщині по мамі. Ніхто не хоче їх. Але скажу щиро якби не праця, яку тут маємо, то ми не жили б у Горішньому Чикаґо. Вернулися б до Кензасу якнайближче до резервату.

Наталія Чапленко

КОРОВАЙ ТА ЩО З НИМ РОБИТИ

З огляду на теперішній весільний сезон не зайвим буде нагадати про коровай, який щораз частіше появляється на наших весіллях.

Коровай — весільний хліб, що в різній формі і під різними назвами був у давнину невтральним печивом весільного обряду майже в усіх народів. Кожний нарід надав цьому обрядові своїх окремих прикмет. Тож і нашим завданням є виділити його українські особливості.

Коровай мав символічне значення, зв'язане з передхристиянськими віруваннями нашого народу, зокрема з культом хліба. Між різноманітним весільним печивом коровай займає особливе місце у весільному церемоніялі: він має бути розділений між двома родами молодих. Це основна його функція і вершок весільного обряду. Це було родове причастя та закріплення шлюбної присяги.

З усього пребагатого українського весільного обряду можна й тепер дещо влучити до сучасного весілля. В українському весіллі староста збоку молодої і дружко збоку молодого — це головні виконавці весільного церемоніялу. Дружко — це одружений родич молодого, церемоніймайстер чи розпорядник усього весілля. В деяких місцевостях на західніх українських землях він має назву маршалка, часами цю ролю виконує сват молодого. (Не плутати з дружбами - боярами, що так само, як і дружки, не можуть бути одружені). Ця функція відповідає а н г л ійському „бест мен". Дружко при весільному столі сидить навпроти молодих. Дружко, за благословенням старости крає коровай в супроводі весільних пісень, як от:

Дружко коровай крає,
Золотий ножик має,
Тисову тарілочку
Дарує родиночку.

(Закінчення на стор. 3-ій)

З наших буднів

В РОЛІ СКОМОРОХА

У травні місяці ц. р. мав приємність і нагоду брати участь в річному концерті хору „Бурлаки" з Вофбало, під мистецьким керівництвом Юрія Лавріеського, — того самого з „Веселого Львова". Управа хору запросила мене на свій концерт в характері соліста... тобто — не співака, борони, Боже, ані не танцюриста, а такого собі карусельника чи скомороха. Роля такого весельчака не легка та й не весела, бо він мусить під час концерту поборювати всякі непоборні, здавалося б, труднощі й перешкоди. Передусім має проблему з мікрофоном, потім із дітоньками, що гасають по концертовій залі, а далі й з публікою, яка часто-густо не виявляє бажання сміятися до розпуки з його баляндрасів і тільки жде з нетерпінням, коли „говорун" заткається, а на сцену вискочать танцюристи.

Так само виринають різні проблеми з укрмовою. Колись, пригадую, таки на цій землі Вашинґтона, коли хтось виступав у ролі так званого конферансьє, то ще мав право сказати: „Слідуючою точкою нашої програми"... і так далі. А тепер — борони, Боже! Не можна сказати „слідуючий", бо це — русицизм, бо москалі кажуть: „следующий". Треба казати чистою, українською мовою: „В наступній точці нашої програми"... і так далі. І це не буде жаден польонізм, хоч і поляки говорять: „Наступниц до голєня"! — а один з їхніх письменників написав навіть книжку під заголовком „Наступниц до раю"!

Велл! — як сказав би мій сусід з Бібрецького повіту, пан Татуч: часи міняються, смаки міняються, публіка міняється, мова міняється... Це мені пригадало один жарт з „Лиса Микити", як то батько вийшов перед хату окроплювати грядки та й гукає на синка: „Андрійку, подай мені пайпу!" А мамуся, коби здорова, що звертала пильнішу увагу на чистоту рідної мови, дорікає татові „голові, — каже, — не говори до дитини по-англійськи, не кажи „пайпа", скажи по-нашому — „шлявуф"!

Це те саме, що з тим, пробачте на слові, „Вотерґейтом"... Куди не підете, куди не повернетесь, на кожному кроці чуєте „Вотерґейт", „Вотерґейт"... А це по-нашому „шлюза!" Пригадуєте собі, як колись у нас, на Україні... вибачте, в Україні, коло кожного млина була така шлюза, така гать чи заставка на воду, куди хлопці ходили купатися?.. От була краса! От було життя!.. Ех, не під таку шлюзу попався нині наш президент, Ричард Ніксон, і ми жадному президентові не бажали б такої силоамської купелі, в яку він шубовснув по самі вуха. І здається нам, що навіть горезвісна візита такого, з дозволу сказавши, „партнера", як Л. Брежнєв, небагато йому, президентові Ніксонові допоможе, а зашкодити — може, ой може!

Вік

ДРУГИЙ ПЕРЛ ГАРБОР: ПОЛТАВА, ЧЕРВЕНЬ 1944 РІК

На обрії з'явились ескадрилі літаків, які прямували до американського військового летовища. Серед тиші літнього ранку почувся рев потужних моторів. Згори посипалися бомби, нищачи десятки американських „літаючих фортець". Чи це був наглий напад японської повітряної фльоти на Перл Гарбор — напад, який втягнув Америку в Другу світову війну? Ні, бо війна вже добігала свого кінця в 1944 році.

Напад у червні 1944 року зробили літаки німецької Люфтваффе. Від цього нападу почалася холодна війна між Америкою і Советським Союзом. Але — як же під Полтавою опинилися славнозвісні „літаючі фортеці"? Як змогла вже пошарпана Люфтваффе вчинити найбільш успішний удар за цілий період Другої світової війни?

Відповіді на ці запитання не появлялися в американській пресі чверть століття. Учасники тих подій не ділилися своїми спогадами, бо мали наказ мовчати. Документи про цю подію лежали в секретних архівах. Аж тепер, майже через 30 років після тих подій, стало про них відомо.

Недавно вийшла англійською мовою книжка під назвою „The Poltava Affair" — Афера під Полтавою у видавництві МекМіллена. Автор книжки Глен Інфільд, колишній пілот Американської Повітряної Фльоти. У цій книжці вперше подано опис згаданих вище подій.

Як попали на летовище коло Полтави американські „літаючі фортеці"?

Під час Другої світової війни бомбардування основних військових і технічних об'єктів в Европі вимагало бомбардувальників далекого засягу. Поставав парадокс — чим далі летіти, тим більше потрібно брати палива, а через те менше бомб. Поворот бомбардувальників із рейду понад німецькою територією виставляв літаки на велику небезпеку.

Відповідь на ці проблеми давала стратегія однонапрямного лету. Бомбардувальники відлітали із завойованої Італії у напрямі Румунії. Скинувши в Плоешті бомби на нафтові рафінерії, літаки прямували далі, понад теренами України. Приземлювались коло Полтави, на спеціяльному летовищі. Там набирали палива і летіли далі — або в атаку на північні частини Німеччини, або до Англії на відпочинок та ремонт.

Договір про переходові бази-летовища в Україні зроблено з Москвою не легко. Америка тоді постачала на більйони долярів військову та технічну допомогу Советському Союзові, щоб підсилити свого комуністичного союзника. Але присутність американців на терені СССР була для Сталіна небажаною: американці могли побачити те, що від них приховували. Пляни большевиків сягали куди далі — далеко поза війною із спільним ворогом нацистською Німеччиною.

У найвищих урядових колах Москви нарешті дано згоду на влаштування переходових баз. Її дано аж після року настирливого домагання високих американських чинників допомогти большевикам у веденні авіяційної війни.

Переходові бази-летовища влаштовано в кількох місцях, щоб не було надмірного скупчення літаків. Головна база для бомбардувальників знаходилась коло Полтави. Допоміжну базу влаштовано під Миргородом. Ще одне летовище, призначене для далекосяжних охоронних літаків, розташовано під Пирятином. Американс ь к і літаки перевезли на ці летовища запаси бомб та палива. Незабаром ці бази відкрито для вжитку, але існування їх трималося в таємниці.

Контролю над трьома американськими базами в Україні перебрали росіяни. Операційні накази теж походили від них. Американцям вільно було літати своїми літаками лише тоді, коли з Москви приходив дозвіл.

„Ми прибули на базу після рейду, — розп о в і д а в один американський пілот. — Дістали радіонаказ приземлюватись. Але після того все затихло, і ми мусіли сидіти в літаках, не вилазивши. Здавалося, що про нас зовсім забули". Забули? Ні — робили психологічний натиск. Втомлені довгою і небезпечною місією, американські пілоти мусіли терпіти спеку в розігрітих сонцем літаках.

„Нарешті нас повели з летовища до бараків. У бараках тримали, як арештованих, під вартою. Вихід із бараків на прогулянку був заборонений. Ми зовсім не зустрічалися з місцевим населенням — хіба тільки бачили здалеку. Життя було дуже просте: як летиш, то сиди в літаку, а як прилетів, то сиди в бараці. До Англії ми верталися із найбільшим задоволенням!"

Не зважаючи на такі перешкоди від своїх „союзників", американська авіяція завдавала дошкульних ударів нацистському ворогові, бомбардуючи об'єкти, які перед тим були поза її засягом. Маючи бази на українській території, американські бомбардувальники летіли під охороною нищильників. Без цих баз нищильники не досягали б віддалених пунктів у центрі Европи.

Стратегічні успіхи американської авіяції стали непокоїти большевиків. З Москви на ці успіхи дивилися дуже криво.

Але — „компартія помилок не робить". Війна із Німеччиною — це одна річ, але престиж вождя — найважливіша річ. Для нього американські бомбардувальники стали сіллю в оці. І на знищення цих бомбардувальників запрошено... німецьку Люфтваффе. Посередником у цій брудній справі міг тоді бути тільки Берія.

22-го червня перед світанком піднялися із своїх летовищ бомбардува л ь н и к и Люфтваффе. Це були вже перестарілі типи літаків із коротким засягом. На поміч їм прислано бойові літаки. Ця мішанина бомбардувальників і бойовиків полетіла двома групами в напад. Одна група мала наказ летіти на полтавське летовище, а друга на миргородське. На тих двох летовищах стояли 130 американських „літаючих фортець".

В темряві над незнайомим тереном одна група літаків Люфтваффе загубилася. Це була та група, яка летіла на Миргород. Німецькі пілоти не знали місцевости, бо були недавно перекинені із фронтів на Заході.

Загубивши напрям, німецька авіяційна група нав'язала радіозв'язок із центром. Наказ був короткий: „Не марнуйте часу — прямуйте із другою групою на Полтаву". Це врятувало ті американські бомбардувальники, які були розташовані під Миргородом. Але одночасно погіршала ситуація для тих бомбардувальників, що стояли на полтавському летовищі.

Літаки Люфтваффе напали на це летовище рано вранці. З повітря посипалися бомби. Советської системи безпеки ніби й не існувало, і для американців цей напад був повною несподіванкою. Розпочалося систематичне винищування американських б о м бардувальників та боєприпасів. „Літаючі фортеці" були беззахисні.

Відразу виявилась нездатність советської системи протиповітряної охорони. Опір із летовища могли ставити тільки... легкі скоростріли, бо не було зенітних гармат.

Американські пілоти дивилися із розпукою на те, як гинуть їхні літаки. Через брак попередження про напад, вони не мали часу вивести їх вгору. Л і т а к и Люфтваффе методично продовжували атаку, без опору советських охоронців, які поховалися в окопах.

Під час нападу нав'язано радіоконтакт із Пирятином, де перебувало 70 американських бойових літаків, призначених для охорони бомбардувальників. Але в Пирятині енкаведисти заборонили американським пілотам летіти на оборону полтавського летовища. Кулемети енкаведистів були звернені в напрямі американських літаків.

Німецький напад тривав дві години. За цей час знищено майже всі американські бомбардувальники та боєприпаси. Німецькі літаки верталися у повній безпеці.

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Філядельфії відзначено 70-ліття письменника Зосима Дончука

5-го травня ц.р. в залі „Тризуб" з ініціятиви Т-ва Прихильників УНР у Філядельфії заходами Ювілейного Комітету, очоленого поетом Володимиром Біляївом, відбулася зустріч з Ювілятом — письменником Зосимом Дончуком — з нагоди його 70-ліття. У прийнятті взяло участь 88 запрошених гостей. Прийняття відкрив і ним керував поет В. Біляїв, який привітав письменника та його дружину Ларису, як теж присутніх гостей, і сказав вступне слово про Ювілята. Ювілят, автор 13 творів, які написав, прибувши з Канади у Філядельфію, висловлюючись у них проти комуно-московського режиму в Україні. Він очевидець того брутального режиму, яким Москва рішила знищити небажаний їм український нарід. Описує цей режим приступним стилем, лишаючи в читачах велике враження, і тому його твори — популярні. Крім письменницької діяльности 70-літній Зосим Дончук — приклад громадського діяча. Перший засновник і голова Т-ва Прихильників Української Народної Республіки в екзилі у Філядельфії, за яким прикладом засновувано Т-ва Прихильників УНР у ЗСА. Він добре розумів потребу цих Товариств, щоб втримати і популяризувати тяглість київського уряду самостійної УНРеспубліки на еміграції, як доказ, що ми мали свою державу, незалежну від Москви, яку мусимо відновити замість Москвою наставленого так зв. уряду УССР в Києві. В цьому велика заслуга Ювілята. Він, кол. голова Т-ва Прихильників УНР у Філядельфії, а сьогодні довголітній заступник голови цього Т-ва, член-заступник УНРади від громадського сектору. Заступник голови Літературно-Мистецького Клюбу у Філядельфії і член Парафіяльної Ради української православної церкви св. Андрія Первозванного у Філядельфії.

Перед святочним обідом товариш Ювілята, проповідник д-р Іван Кмета-Ічнянський, відмовив молитву з приводу 70-ліття З. Дончука. Опісля під керівництвом тостмайстра-поета В. Біляїва виголошували привіти гості з-поза Філядельфії, а це диктор щоденної радіопередачі „Пісня України" в Торонті Семен Довгух, який прибув з дружиною та донею до Філядельфії, щоб привітати земляка з Уманщини. Далі вітав Зосима Дончука його колеґа по перу, відомий поет, новеліст і гуморист Анатоль Галан з Рочестеру, якого оповідання „Його Преосвященство" у продовженнях друкувалося недавно в щоденнику „Свобода". Анатоль Галан теж прочитав свій гумористичний вірш, присвячений Ювілятові. Керівник радіопрограми ООЧСУ в Мідії коло Філядельфії Андрій Заброцький склав привіт від себе. Він того дня вранці у радіопрограмі передав слухачам оцінку творів Зосима Дончука у його 70-ліття. Опісля один з дуже небагатьох ще живих творців УНР у Києві, проф. Кость Туркало, кол. член Центральної Ради, Союзу Визволення України, схарактеризував добу лихоліття України, яку у своїх творах описує Ювілят. Тостмайстер поет В. Біляїв подав перегляд творів Ювілята, звертаючи увагу на роман „Прірва".

Відтак тостмайстер прочитав письмові привіти від президента УНР в екзилі Миколи Лівицького, від віце-президента УНР проф. М. Степаненка, від ДЦ УНР, від ВО УНР, від голови Т-ва Прихильників УНР в ЗСА інж. І. Шабельського, від УНДС в Америці та привіти дружині Ювілята від Окружної Ради СУА з підписом голови п-і Царинник, та від 44-го Відділу СУА з підписом голови п-і Коровицької. Ще прийшли привітання від Літературно-Мистецького Клюбу у Філядельфії з підписами голови проф. Ів. Коровицького і секретаря п-і Марії Варварів, і від групи письменників з Ню Йорку, який підписали Дарія Ярославська, Микола Щербак, Юрій Буряківець та Іван Керницький-Ікер. Ганна Черінь прислала з Чикаго китицю квітів і вірш.

Усний привіт склав голова Т-ва Прихильників УНР у Філядельфії інж. П. Лимаренко, який теж передав Ювілятові грамоту.

У мистецькій частині виступили сестри-студентки Олена і Віра Шумилович з Ню Йорку, кляси проф. Романа Левицького, які на бандурах заграли кілька українських пісень, за які присутні нагороджували їх гучними оплесками.

Прочитано ще дальші привіти від Каленника Лисюка з Детройту, проф. Федора Бульбенка й Одарки та Івана Кузьменків з Ню Йорку, інж. Павла Бузаня, Миколи Сижкала та інших. Тостмайстер В. Біляїв прочитав ще вірші та листи, надруковані в пошану Ювілятові в „Канадійському Фармері" та у „Вільному Світі".

Пані Тетяна Гараченко прочитала довшу оцінку творів Ювілята та добу в Україні, яку описує Ювілят. Приємним був привіт і вірш письменника у Філядельфії Лева Пилипенка, який передав дарунок та спеціяльно зроблену золочену медалю у 70-річчя Зосима Дончука. Від кол. артистки Харківського оперного театру Олени Шишацької та її сина виставлено великий торт в пошану Ювілята, який опісля святочно розтинали і гостили присутніх. Виступали теж Іванна і Ярослав Климовські.

Наприкінці вітав Ювілята пресовий референт Т-ва Прихильників УНР у Філядельфії Микола Вайда, який підкреслив його активну участь в Управі цього Т-ва як довголітнього заступника голови.

Ювілят подякував усім за привіти, не як Зосимові Дончукові, але як авторові. Сказав дещо про своє минуле, показав 13 томів своєї письменницької праці і заповів появу 14-го тому. Подякував всім тим, які пітримали його працю, бо без цього його книги не побачили б світ. Подякував місцевому Т-ву Прихильників УНР за ініціятиву та переведення прийняття для вшанування його у 70-ліття, бандуристкам з Ню Йорку сестрам Шумилович за гру на бандурах. З жалем заявив, що бракує йому часу, щоб працювати, бо 7 днів в тижні — замало. Прочитав веселу новелю про старість і закінчив словами: „Нехай живе старість!".

Тостмайстер, поет В. Біляїв попросив до торта, подякував членам Ювілейного Комітету з рядів Т-ва Прихильників УНР і закрив дружнє, повне привітів, відзначення 70-ліття письменника Зосима Дончука, яке закінчено спонтанним співом „Многая літа!".

Микола Вайда

Успіхи нашої молоді

Оксана Равлюк від маленької дитини говорить по-українськи, щороку їздить на Союзівку, щоб бути в середовищі української молоді і на Союзівці покінчила Курс Українознавства. Водночас училася приватно української мови та літератури. Вона закінчила середню освіту у католицькій гімназії у Phillipsburg, N.J., а опісля вступила до Католицького університету у Вашингтоні, Д.К., на музичний відділ. Цього року покінчила клясу фортепіяну "magna cum laude" і її запрошено до Pi Kappa Lambda, що є почесною організацією для найздібніших абсольвентів музичних шкіл ЗСА. Дістала вона також запрошення від Sigma Epsilon Phi, що є почесною організацією при Католицькому університеті у Вашингтоні і запрошує тих абсольвентів університету, які найбільше собі на це заслуговують.

Під час студій Оксана скористала з апробованих курсів української літератури під проводом о. проф. Любачівського і закінчила їх з відзначенням. На останньому році студій їй дозволено брати деякі курси в ділянці вищих студій на маґістра музики, а тепер далі продовжує навчатися у тому ж напрямі.

Оксана Равлюк-Прутеняк

Оксана є членом 88-го Відділу УНСоюзу, членом Українського Музичного Інституту, бере живу участь у культурному житті української громади у Вашинґтоні, виступаючи на концертах та допомагаючи акомпаньяментом у підготовах співочих ансамблів.

У другій половині травня вийшла заміж за Тому Олександра Прутеняка, члена УНС, студента музичної школи у Вашинґтоні, де тепер працює, щоб здобути титул маґістра кляси співу та дириґентури.

Н.Н.

Богдан Федун, син Люби і Володислава, пластун 39-го Куреня у Гемпстеді., Н. Й., учасник літніх пластових таборів, абсольвент Лісової Школи 1972 р., закінчив середню освіту — гайскул, в Айслип, Н.Й. з відзначаючим успіхом. Активний в спорті і Студентській Громаді, за працю і осяги відзначено його членствам у Крайовому Почесному Т-ві та нагороджено Конґресовою медалею заслуги на рекомендацію конґресмена Джеймса Гравера.

Зголосившись на студії до кількох коледжів, — одержав повну чотирорічню стипендію на студії у військовій Академії у Вест Пойнті, де почне ці студії вже з початком липня цього року.

Богдан у гайскулі завжди підкреслював своє українське походження.

Богдан Федун

Він, його брат Юрій, мама Люба є членами 237-го Відділу УНСоюзу в Гемпстеді, Н. Й.

Б. Р.

Співомовки „Все по-старому" в Олбані

Українці Олбанської округи мали рідку нагоду 3-го червня побачити й почути добру українську ревію з Філядельфії, коли „Театр у П'ятницю" під керівництвом В. Шашаровського, завітав до них зі співомовками „Все по-старому".

Ревію почала музичним вступом піяністка Галя Поритко, потім маестро В. Шашаровський привітав публіку й заповідав програму вечора.

Улюблена наша пісенькарка — Марія Лисяк, виконала низку вітчизняних, сантиментальних пісень, як: „Наше містечко", слова Л. Лисяк, музика Ю. Лаврівського, дві пісні про Львів та інші. Ці пісні пригадали наш рідний і дорогий Львів . . .

Після гумористичного монологу В. Шашаровського виступила гумористка Язичинська (Іванна Климовська), що розповіла про свої туристичні враження зі Львова, які викликали сальви сміху по кожному реченні. Пізніше вона відбула неменше гумористичну телефонічну розмову з мисис Варехою, де згадала про наші еміґраційні болячки. Концертова співачка Юлія Шашаровська при фортепіяновім супроводі Г. Поритко, проспівала мелодійним голосом низку українських пісень, одну з них італійську. Марія Лисяк і В. Мельник виконали скеч „Куди їдеш Явтуше". Веселий скеч „Татів день" виконали Ю. і В. Шашаровські. Характеристичний актор, Я. Климовський грав ролю підхмеленого автоводія, що часто виходив на сцену і „бадирував" керівника ревії своїми технічними клопотами, на що цей дуже гостро реаґував. Деякі глядачі були переконані, що автоводій дійсно п'яний та виявили готовість „викинути його за обшивку" зі сцени...Вкінці це зробив В. Мельник, дуже фахово. Такі інтермедії завжди були дуже популярні, але часом затиралася різниця між комедією й дійсністю, і публіка реаґувала.

Марія Лисяк і В. Шашаровський виконали два веселі дуети на львівські теми.

Вкінці о. І. Куліш, парох української православної парафії св. о. Миколая у Трой, подякував виконавцям ревії та гостям і висловив надію, що незабаром знову вітатимемо „Театр у П'ятницю".

Публіка була дуже вдоволена ревією, та рясним оплескам не було кінця. Одначе, мало наших людей прибуло. Молодь зайнята була кінцевими іспитами. Майже щотижня відбувалася якась наша імпреза, що вплинуло на число приявних. Співомовки відбулися заходом Гуртка Любителів Мистецтва в Трой, при фінансовій допомозі Мистецької Ради Нюйоркського стейту.

І. Дурбак

Вони запалюють смолоскипи...

„Хліб, сіль і честь — це з давніх-давен мотто українського народу. Дорогий наш Кобзарю Григорію, шановні бандуристи й співаки, іменем українського населення Чикаґо вітаємо вас хлібом і сіллю! Вітаємо вас, як оборонців нашої національної чести у вільному світі. Тієї чести, що її наші брати в Україні не можуть вільно боронити. Велика шана вам!" — У народній ноші, з хлібом і сіллю на вишитому рушнику жінки з ТОП'у й ОДУМ'у такими словами привітали наших бандуристів у неділю, 20-го травня 1973 р. Наша славна Капеля бандуристів ім. Шевченка під керівництвом неменше славного Григорія Китастого кінчала своє турне концертом у Чикаґо. Жінки з Т-ва одумівських приятелів, довідавшися, що бандуристи приїжджають о третій годині, а концерт аж о сьомій, постановили влаштувати їм прийняття-перекуску. Парафія св. Володимира дала залю і все пішло гаразд.

Привітавши гостей, жінки взяли маестра Китастого під руки й посадили його з дружиною за головний стіл. За ними й інші посідали. Отець Кристюк поблагословив страви і всі взялися до зеленого борщу, що, за висловом одного бандуриста, подіяв на них, як бальзам після восьмигодинної подорожі. Це був дуже шляхетний жест від жінок — влаштування цього прийняття (дякувати господині ТОП'у Галині Яскевич). Тут наші бандуристи відпружилися, підкріпилися, а найголовніше те, що відчули увагу й пошану до себе.

Коли вже кінчали їсти, виступив Олексій Коновал, розповів історію постання Капелі ім. Шевченка, а також згадав про нашу Чикаґську капелю. Він підкреслив, що саме в Чикаґо постала перша одумівська капеля бандуристів, і саме наш сьогоднішній гість був першим її дириґентом.

Потім говорив маестро Китастий: він сказав, що вони всі дуже зворушені таким прекрасним прийняттям, що це дуже гарно й символічно, бо й на Вкраїні був давній звичай нагодувати мандрівного бандуриста. Тим більше їм приємно, бо це ж їхній останній концерт у цьому турне. Сказав також, що до Чикаґо має певний сантимент, бо ж частина його життя тут пройшла. Потім розповів про виступи Капелі на Заході ЗСА й в Канаді, де їх переважно чули вперше. Нашим людям, що так рідко чують там рідну пісню, вони неначе запалили в серцях смолоскипи, дали духову наснагу.

Від Українського Вільного Козацтва промовляв інж. Фещенко-Чопівський, а о. Кристюк сказав кілька підбадьорливих слів і виголосив дорогим гостям-амбасадорам нашим за границею — многоліття, яке всі підхопили.

Увечорі, вже по концерті, Китастий підкреслив, що такої акустичної залі, як „Оркестра Голл" в Чикаґо вони за все своє турне ще не мали. Один американець (на роботі) висловився про бандуристів, що це не хор, а інструмент — так добре вони зіспівані.

Українці також захоплені прекрасним виконанням, але деякі мають претенсії до програми. Мовляв, дуже старі пісні, майже нічого нового, а в летючках писали, що буде „нова й хвилююча програма". Слушно зауважили деякі,що не було таких видатних бандуристів, як Цюра, Потапенко й Назаренко. А вже цілком сумно, що молодих так мало. Це правда, що мало було нового, але програма очевидно розраховувалася на чужинецьку публіку, а їм треба було показати характерну українську музику. Претенсії до того, щоб виконувати цілий „Конотоп" теж не вмотивовані, бо для чужинців довгі рецитації цієї композиції були б не до речі.

Заля на 2,566 місць не була цілком заповнена тому, що саме того дня в Чикаґо була ще одна велика подія: українці - католики вітали Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, що прибув на посвячення нової церкви (старокалендарників). Верховний, не зважаючи на те, що був дуже втомлений, прибув на концерт, щоб хоч раз послухати славних бандуристів. Йому маестро Китастий присвятив пісню про ув'язнення на слова П. Грабовського „Зелений гай, пахуче поле, в тюрмі приснилися мені". Під кінець одумівці винесли на сцену своєму почесному й глибокошанованому членові Китастому кошик квітів.

Безперечно, Чикаґо довго житиме під враженням цього концерту. Ми мали можливість говорити з кількома людьми з України, що саме приїхали до Чикаґо в гості до родичів і були на концерті. Вони казали, що їм і не снилося в Америці щось такого почути й пережити таку велику приємність.

Знову й знову відчуваємо, як дуже дорога й потрібна нам ця Капеля. Вона неначе ушляхетнює нас й викликає гордість. Враження, що наші бандуристи вкладають капітал нам у душу для збереження. Це, мабуть, і є т. „смолоскипи"...

Дм. Грушецький

КОРОВАЙ ТА ЩО З НИМ РОБИТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Поділивши надвоє верхню середину короваю, дає її молодим, а молодший дружко покраяні шматочки короваю розносить на тарілці всім присутнім, спідню частину - „підошву" одержують музики. Молоді не встають із-за столу і ніколи короваю не крають і не роздають. Коровай не може заступити весільного десерту, як це буває на американських весіллях, бо спечений він з невибагливого тіста, що надається для виробу прикрас, які є основною особливістю українського весільного хліба. Одержані шматочки короваю тільки куштували, решту переховували, вірячи в його цілющі властивості.

Короваю не можна класти поруч весільного „кейка", бо це — нонсенс! „Веддінґ кейк" — це британський коровай, що має три поверхи, прибрані фіґурами, які символізують молодих, і це їхня особливість. За британським звичаєм молодята, схрестивши руки, перші встромлюють ніж у хліб і себе взаємно частують.

Короваєм не благословляють молодих, не вітають ним молодих при вході зі шлюбу ні не держать його над головами молодих, як часто про це пишеться. Цю функцію виконує звичайний хліб або калач, залежно від місцевих звичаїв. Коровай не може бути на весіллі лише на „виставці", бо тоді не виконає свого призначення і не причиниться до плекання нашої обрядовости.

ВІДБУДЕТЬСЯ СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СССР

Москва. — Згідно з постановою Президії Верховної Ради СССР чергова, 6-та за чергою, сесія Верховної Ради відбудеться в Москві 17 липня. Ніяких даних про порядок нарад у повідомленні не подано. Як відомо, сесії Верховної Ради СССР, яка складається з двох палат: Ради Союзу та Ради Національностей, скликаються для формального ствердження таких чи інших рішень Президії, зглядно Політбюро КПСС, без ніякої реальної законодавчої сили з власної ініціятиви.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, ВУЙКА та ШВАГРА

бл. п.
ІВАНА БОДНАРА

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в середу, 27-го червня 1973 року

в ТОРОНТІ: в Церкві СВ. ПОКРОВИ
в Церкві СВ. МИКОЛАЯ
в Церкві СВ. ДИМИТРІЯ
в ОЗОН ПАРК, Н. Й.: в Церкві СВ. ПОКРОВИ
в БАБИЛОНІ, Н. Й.: в УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ та
в ҐЛЕНКОВ, Н. Й.: в МОНАСТИРІ о.о. ВАСИЛІЯН

Про молитви просять:
дружина ЕВГЕНІЯ і дочки: ЛІДІЯ, МАРІЯ і ХРИСТИНА
сестра НАДІЯ з мужем ВАСИЛЕМ БОДНАР
сестра ОЛЬГА з мужем АНДРІЄМ НАЛИВАЙКО
сестра ВІРА з мужем ІВАНОМ ЯРІШ
сестрінки: Д-р ТЕОДОРА ФЕДОРЦІВ, МАРІЯ БУТНОВСЬКА і ІГОР ЯРІШ з Родинами
та СЕСТРА з Родиною на Україні

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Співпрацівнички

бл. п. КАТЕРИНИ МАГУРИ

буде відправлена

29-го червня 1973 року
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в монастирі св. Йосафата
в ҐЛЕНКОВІ, Н. Й.

ПРАЦІВНИКИ
Фінансового Відділу
Гол. Канцелярії УНСоюзу

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ у ВИПАНІ, Н. Дж.
Повідомляємо Громадянство Випані та округи, що 8-го червня 1973 року відійшов у Вічність

св. п.
ЮРІЙ БОГОСЛАВЕЦЬ

основник, довголітній голова та Почесний Голова УККА — Відділ у Випані, Н. Дж.

ВІЧНИЙ СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ!

●

Родині Покійного складаємо глибоке співчуття.

УПРАВА УККА у ВИПАНІ, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою з Українським Громадянством та усіма Знайомими і Земляками, що дня 2 червня 1973 року в Парк Геспітель, недалеко Манчестеру, Англія, відійшла у Вічність, по короткій недузі наша Дорога ДОЧКА

сл. п.
ОЛЬГА МАТВІЙЧУК

Народжена 24 травня 1959 р. в Рочделі, прожила 14 років. Була учениецею Української Школи в Рочделі.
Похоронено на цвинтарі в Рочделі. Похорон довершив о. В. Покотило.
Полишила в смутку батьків Марію і Матвія та двох братів Богдана і Антона Матвійчуків.

●

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо сердечну подяку настоятелеві Рочдельської парафії ім. Св. Покрови о. В. Покотилові, дириґентові хору п. І. Мозговому, всім Співакам хору, за відслуження похорону.

Дякуємо дорогим Кумам, всім Друзям, Сусідам, всім Знайомим, що взяли численну участь в похороні та відпровадили в останню дорогу. Рівнож дякуємо Всечесному о. І. Гасякові — укр. католицькому священикові, що взяв участь в похороні. Як рівнож дякуємо паням, які приготовили обід після похорону.

МАРІЯ, МАТВІЙ
БОГДАН, АНТІН МАТВІЙЧУК

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра ОСИПА ЖИДЯКА
на Фонд Катедри Українознавства
25.00 долярів зложила

ОЛЕКСАНДРА ФОТИ-САВЧИН
Монтреаль, Канада

ПОДЯКА

У дні 5-го травня 1973 р. з волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність по тяжкій недузі, на 49-му році життя наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. д-р ОСИП ЖИДЯК

У тих тяжких хвилинах нашого горя зазнали ми багато любови, прихильности і помочі від наших Приятелів і Знайомих, що старалися облегшити наш біль та потішити у хвилинах розпачі і їм Всім складаємо оцим із глибини серця нашу найсердечнішу подяку.

Дуже дякуємо Всечеснішим Отцям із катедри св. о. Миколая, а це віцеканцлерові В. Білинському за уділення Найсвятіших Тайн, о. прелатові П. Леськові за відправлення Панахид та Похоронної Богослужби та о. М. Олешкові за відправу похоронних обрядів на цвинтарі.

Ми особливо вдячні за прощальні промови виголошені в похоронному заведенні: д-рові Т. Лапичакові від Родини, д-рові В. Марчукові від Лікарського Об'єднання, д-рові П. Виґівському від Ярославців та п. Р. Прихидькові від Спортовців та УАСТ „Леви".

Щиро дякуємо Приятелям і Товаришам нашого Дорогого Мужа і Батька, що взяли на себе почесний обов'язок нести Його домовину в останню дорогу на цій землі.

Щира подяка належиться д-рові І. Іванціву за лікарську опіку під час хвороби та за те, що під час поминок подякував від Родини всім нашим українським і американським Приятелям та Знайомим за участь у похороні.

Особлива подяка належиться д-рові А. Хрептовському за опіку та поміч під час хвороби та за часті відвідини Хворого.

Ми зворушені до глибини серця і дуже вдячні за многі квіти і вінки, за щедрі пожертви на Служби Божі та народні цілі, за численні листовні та усні вислови співчуття та слова розради під час та після похорону. Хай Всевишній винагородить Вас Усіх за це своїми ласками.

Ми невимовно вдячні Всім Тим, що звеличали пам'ять нашого Найдорожчого Мужа і Батька своєю присутністю на Заупокійних Відправах та відпровадили Його в Його останню дорогу. При тому ми особливо вдячні д-рові В. Бурачинському за Його приїзд на похорон із далекого Ню Джерзі.

Похоронному заведенню „Музика і Сини" наша щира подяка за взірцеве переведення похорону.

Хай Всевишній заплатить Вам Усім сторицею!

Дружина — ПЕГГІ
Донька — АННА
Син — ГРИГОРІЙ

В Чикаго відзначено 20-річчя рукоположення о. Маріяна Бутринського

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вечора в соборі св. Володимира, де парафіяльні отці, разом з Ювілятом, відслужили Благодарний Молебень, під час якого проповідь про важливість священичого служіння виголосив о. крилошанин Павло Джулинський. О 8-ій год. вечора того ж дня, в авдиторії Дому СУМА, відбулася ювілейна гостина, яку відкрив головний радний Парафіяльної Ради д-р Олександер Фаріон. Проводив гостиною головний радний Парафіяльної Ради, інж. Степан Голяш, а співгосподарем був головний радний д-р Юрій Городиловський і заступник голови Будівельного Комітету Теодор Яцків. Сестрицтво Покрови Пресв. Богородиці приготовило вечерю і нею гостило на бенкеті парафіян та представників 32-ох загальногромадських організацій.

Головним промовцем був співредактор „Церковного Вісника", старший брат, письменник Роман Завадович, що привітав від імени парафіяльної громади свв. Володимира й Ольги одного з наших духовних, релігійних і водночас громадських провідників у 20-ту річницю його праці для Бога, рідної Церкви та українського народу.

Мистецьку частину виконали парафіяльні ансамблі: вокально-музичне тріо „Незабудьки" (пані: Костелина, Савин і Сурівка), при акомпаньяменті Наді Савин; мішаний хор „Прометей" і дівочий хор „Черемшина", обидва під управою Р. Андрушка. Дотепною „промовою" під час мистецької частини привітав Ювілята актор Театральної Студії Молоді Юра Цепинський, зворушливим спогадом привітала Ювілята Рома Турянська, перша його виховниця у дитячому садку в рідних Залісцях. Колишні старшини 1-ої Української Дивізії УНА, поручники Р. Припхан, Я. Рихтицький і Б. Кашуба відзначили Ювілята, колишнього юного артилериста, найвищим відзначенням: медалею Архистратига Михаїла, до якої грамоту підписали генерали Шандрук і Крат.

Присутні сприйняли оваційно промову протопресвітера о. Федора Білецького, настоятеля православного собору Рівноапостольського Князя св. Володимира, яким п'ять років користується парафія свв. Володимира й Ольги і де вже третій рік відправляє Богослуження Ювілят.

У промові о. Ф. Білецький, визначний сьогочасний богослов Української Православної Церкви ствердив, що ані Рим, ані Царгород, ні Москва не будуть підтримувати Церкви, тому нам самим треба об'єднано відстоювати права наших Церков, а шлях спільного служіння Богові і народові, обраний духовними провідниками обидвох чикаґських католицької і православної парафій нехай буде прикладом і дороговказом для інших у змаганнях за наше релігійне і національне визволення. Від православних українців промовляв ще І. Матулко, член парафіяльної Ради православного собору св. Володимира. Від парафіяльних організацій свв. Володимира й Ольги вітала мґр О. Городиловська, голова Сестрицтва, й інж. М. Іванків; від родини промовляв проф. М. Андронік з Канади.

Наприкінці вітали свого співслужителя парафіяльні отці, о. крилошанин П. Джулинський і о. І. Кротець, який прочитав текст привітань і архиєрейське благословення від Блаженнішого Патріярха Йосифа, торонтського Владики Кир Ісидора та від православного Владики Кир Константина, до єпархії якого належить собор св. Володимира.

У невимушеній промові-подяці о. Ювілят підкреслив два особливі моменти: замилування Богом покликаного священика у служінні Богові, Церкві, божому людові, що повинні мати на увазі батьки, бажаючі звернути увагу своїх дітей на шлях покликань до духовного стану; водночас Ювілят вказав на дивний, просто символічний, факт, коли його рукоположення в священики збіглося часово з забороною його батькові на рідних землях виконувати священичі обов'язки.

У неділю 17-го червня о. Ювілят відслужив Благодарну св. Літургію, на якій співав хор „Прометей" під управою Р. Андрушка. Дияконував о. І. Кротець, він же й виголосив проповідь, нав'язуючи Сшестя, в якому з'явився Дух Правди, з початком Христової Церкви. Апостоли одержали дар її продовжувати, а в сьогочасному апостольську працю продовжують священики.

Микола Денисюк

В Києві засновано музей книги та книгодрукування

Київ. — В першій половині червня на території т. зв. музейного містечка „Києво-Печерська Лавра" відкрито Державний музей книги та книгодрукування. В музеї розміщені унікальні рукописи, рідкісні видання, друкарські верстати. Музей об'єднує 5 експозиційних та наукових відділів: відділ рукописів та стародруків XI-XVIII століть, відділ історії книги XIX-XX століть, відділ історії української радянської книги 1917-1941, відділ історії книговидавчої справи 1941-1967 рр., відділ історії книговидавчої справи на сучасному етапі від 1967 року.

Із життя українців у Центральній Флориді

В околиці столиці розваг і атракцій в околиці помаранчевих садів, горбів та озер, де сонце гріє ввесь рік, де вдень пересічна температура 86, а в ночі падає до 70%. У місті Орлендо і містечках Апопці, Вінтер Парку та околиці живе около десять українських родин та приблизно 50 родин Карпаторосів, які почали організувати греко-католицьку церкву в Орленсі, минулих Свят..

Українці переселились в цю околицю з різних східньо - північних стейтів, а деякі з Маямі; перехід спричинили не тільки гарна природа сухе добре та чисте повітря, але й кращі нагоди інвестицій, бизнесу чи праці. Сьогодні ця околиця розбудовується швидким темпом — три тисячі нових мешканців прибуває щотижня.

Тут українці в короткому часі зуміли осягнути деякі гарні успіхи. Маємо своїх професіоналістів, як інженерів, учителів, журналістів, що працюють у місцевих американських часописах, а також і бюро реальностей та „Ленд Девелопер".

Дещо зроблено на культурному українсько - інформаційному полі: а саме в Апопці Фло. 10 і 11 лютого ц. р. відбулася виставка українського прикладного мистецтва. Виставку зорганізували Степан і Розалія Ковальчуки. На виставці експоновано вироби з кераміки, вишивок, різьб і дерева, виробів з дерева, писанок та образів артиста Івана Кучмака та інших. З великим написом по-англійськи „Українське народне митецтво". Виставка була вдатною, тисячі американців, вперше могли серед великої кількости вражень від багатогранної творчости своїх артистів, артистичних клюбів, університетів та нижчих шкіл, що брали участь у тій виставці побачити та познайомитись з творчістю українського народу.

Господарі виставки — Жіночий Клюб в Апопці нагородив нашу виставку „Аворд оф Меріт" та запросив до участі в наступному році. Місцеве радіо через два дні подавало новинки про виставу та про нашу участь.

В Орленді, Флорида, великий щоденник „Сентінел Стар" 15 лютого ц. р. подав досить багато про українські голубці, написала Дороті Чампен, яку гостила голубцями Таня Демчук. У цьому дописі подано припис як голубці зробити та як їх зварити.

17-го квітня ц. р. у повище згаданому часописі, появилась стаття і фотознімка „леґенда про українські писанки". На світлині показано як писати писанки. До часопису про це писала Таня Демчук, яка є співредактором „Сентінел Стар".

Степан Ковальчук

ДРУГИЙ ПЕРЛ ГАРБОР: ПОЛТАВА, ЧЕРВЕНЬ 1944 РІК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

хоч на недалеких летовищах перебували сотні совєтських нищильників. Німецький напад скінчився аж тоді, коли витрачено всі бомби.

Обставини нападу ясно показують на те, що проведено його за фактичним дозволом із Москви.

Наслідки цієї події під Полтавою розкрили зрадливу природу совєтського союзника. На жаль, вістки про неї не потрапили в газети Америки. Про всі деталі німецької атаки знали тільки американські летуни, свідки цієї події. Існування переходових баз-летовищ було державною таємницею. Після того американська військова-авіяція дістала наказ продовжувати свої операції з тих баз, але вже з меншою кількістю літаків.

Німецько - совєтська співпраця під Полтавою дала свої результати: для Уряду Америки це було попередження про зростаючу небезпеку збоку комуністичного союзника.